उपयात्उपायात् ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ वेशोरूपांतरप्रकाशनंकर्मयस्यसवैश्यः अरिष्टनेमिःअप्रतिहतचक्रोस्मीतिगूढोभिसंधिः कुरुपुंगवानांपांडवानांमध्येगोसंख्यःगोइतिइंद्रियवाचित्वात्पंचानांसंख्या गोसंख्यःपंचसंख्यःपंचमइत्यर्थः ॥ ५ ॥ तान्राजसिंहान्वर्त्तमानकालेराजमूर्धस्थान्नवेद्मिनोपलभे स्वर्गोध्वस्तइतिवद्विशेषणादर्शनाद्विशिष्टादर्शनमुक्तमित्यदोषः ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ गोसंख्योगवां

वैशंपायनउवाच सहदेवोपिगोपानांकृत्वावेषमनुत्तमं ॥ भाषांचैषांसमास्थायविराटमुपयादथ ॥ १ ॥ गोष्ठमासाद्यतिष्ठंतंभवनस्यसमीपतः ॥ राजाथदृष्ट्वा पुरुषान्प्राहिणोज्जातविस्मयः ॥ २ ॥ तमायांतमभिप्रेक्ष्यभ्राजमानंनरर्षभं ॥ समुपस्थायवैराजापप्रच्छकुरुनंदनं ॥ ३ ॥ कस्यवात्वंकुतोवात्वंकिंवात्वंतुचिकीर्ष सि ॥ नहिमेदृष्टपूर्वस्त्वंतत्त्वंब्रूहिनरर्षभ ॥ ४ ॥ संप्राप्यराजानममित्रतापनंततोब्रवीन्मेघमहौघनिःस्वनः ॥ वैश्योस्मिनाम्नाहमरिष्टनेमिर्गोसंख्यआसंकुरुपुंगवा नां ॥ ५ ॥ वस्तुंत्वयीच्छामिविशांवरिष्ठतान्राजसिंहान्नहिवेद्मिपार्थान् ॥ नशक्यतेजीवितुमप्यकर्मणानचत्वदन्योममरोचतेनृपः ॥ ६ ॥ विराटउवाच त्वंब्रा ह्मणोयदिवाक्षत्रियोसिसमुद्रनेमीश्वररूपवानसि ॥ आचक्ष्वमेतत्त्वममित्रकर्शननवैश्यकर्मत्वयिविद्यतेक्षमं ॥ ७ ॥ कस्यासिराज्ञोविषयादिहागतःकिंवापि शिल्पंतवविद्यतेकृतं ॥ कथंत्वमस्मासुनिवत्स्यसेसदावदस्वकिंचापितवेहवेतनं ॥ ८ ॥ सहदेवउवाच पंचानांपांडुपुत्राणांज्येष्ठोभ्रातायुधिष्ठिरः ॥ तस्याष्ट शतसाहस्रागवांवर्गाःशतंशतं ॥ ९ ॥ अपरेशतसाहस्राद्विस्तावंतस्तथापरे ॥ तेषांगोसंख्यआसंवैतंतिपालेतिमांविदुः ॥ १० ॥ भूतंभव्यंभविष्यंचयच्चसंख्या गतंगवां ॥ नमेऽस्त्यविदितंकिंचित्समंताद्दशयोजनं ॥ ११ ॥ गुणाःसुविदिताह्यासन्ममतस्यमहात्मनः ॥ आसीच्चसमयादृष्टःकुरुराजोयुधिष्ठिरः ॥ १२ ॥ क्षिप्रंच गावोबहुलाभवंतिनतासुरोगोभवतीहकश्चन ॥ तैस्तैरुपायैर्विदितंममैतदेतानिशिल्पानिमयिस्थितानि ॥ १३ ॥ ऋषभांश्चापिजानामिराजन्पूजितलक्षणा न् ॥ येषांमूत्रमुपाघ्रायअपिवंध्याप्रसूयते ॥ १४ ॥ विराटउवाच शतंसहस्राणिसमाहितानिसवर्णवर्णस्यविमिश्रितान्गुणैः ॥ पशून्सपालान्भवतेददा म्यहंत्वदाश्रयामेपशवोभवंत्विह ॥ १५ ॥ वैशंपायनउवाच तथासराज्ञोविदितोविशांपतेरुवासतत्रैवसुखंनरोत्तमः ॥ नचैनमन्येपिविदुःकथंचनप्रादा च्चतस्मैभरणंयथेप्सितं ॥ १६ ॥ इतिश्रीमहाभारतेविराटपर्वणिपांडवप्रवेशपर्वणिसहदेवप्रवेशेदशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

परीक्षकः तंतिपालःवचनकरः ॥ १० ॥ संख्यागतंपरीक्षायामवगतं ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ समानोवर्णोयेषांतेसवर्णाःवर्णस्यवर्णेनविमिश्रिताश्वपाटलादयः विभक्त्यलोपआर्षः सवर्णाश्चवर्ण विमिश्रिताश्चतान् तत्तद्गुणैःउपलक्षितान् ॥ १५ ॥ राज्ञोराज्यकर्त्तुःविशांपतेः प्रजापालकस्य भरणंवेतनं ॥ १६ ॥ इतिविराटपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेदशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

Digitized by Google